

U S T A W A

z dnia

o służbie zastępczej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady odbywania służby zastępczej oraz kierowania do tej służby obywateli polskich, którym przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne nie pozwalają na pełnienie służby wojskowej.

Art. 2. 1. Odbywanie służby zastępczej jest równorzędne z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Służba zastępcza polega na wykonywaniu prac na rzecz ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej, administracji publicznej, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, opieki nad osobami niepełnosprawnymi albo bezdomnymi.

3. Służbę zastępczą odbywa się w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych, publicznych zakładach opieki zdrowotnej, stowarzyszeniach, fundacjach oraz w jednostkach organizacyjnych kościołów i związków wyznaniowych mających osobowość prawną, zwanych dalej „podmiotami”.

4. Skierowanie do odbycia służby zastępczej w jednostce organizacyjnej kościoła lub związku wyznaniowego, mającej osobowość prawną, następuje wyłącznie za zgodą poborowego.

Art. 3. Służba zastępcza trwa 18 miesięcy, a dla absolwentów szkół wyższych – 6 miesięcy.

Art. 4. 1. Zadania określone w ustawie są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Zadania wykonuje marszałek województwa.

2. Marszałkowie województw informują ministra właściwego do spraw pracy o realizacji zadań związanych ze służbą zastępczą, określonych w ustawie.

3. Marszałkowie województw mogą kontrolować podmioty w zakresie przebiegu służby zastępczej odbywanej przez poborowych.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, termin i sposób przekazywania informacji, o których mowa w ust. 2, przez marszałków województw ministrowi właściwemu do spraw pracy, oraz wzory formularzy tych informacji niezbędnych do ustalania i aktualizowania liczby poborowych i podmiotów na obszarze województwa. Rozporządzenie powinno uwzględniać konieczność zapewnienia weryfikacji przekazywanych informacji, zarówno w kwestiach stanu faktycznego i prawnego związanego z poborowymi podlegającymi obowiązkowi służby zastępczej i podmiotami, jak i w kwestiach finansowania służby zastępczej.

Art. 5. 1. Czynności przewidziane w ustawie dla wojskowego komendanta uzupełnień wykonuje wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego poborowego przeznaczonego do odbycia służby zastępczej.

2. Jeżeli poborowy przeznaczony do odbycia służby zastępczej jest zameldowany na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące, czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu czasowego tego poborowego.

Art. 6. 1. Do postępowania w sprawach określonych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 169, poz. 1387), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Od wydanych decyzji przysługuje skarga do sądu administracyjnego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270).

Rozdział 2

Podmiot

Art. 7. 1. Podmiot składa do ministra właściwego do spraw pracy udokumentowany wniosek o wyrażenie zgody na odbywanie u niego służby zastępczej.

2. Minister właściwy do spraw pracy, w drodze decyzji administracyjnej, rozstrzyga o sposobie załatwienia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw pracy zawiadamia właściwego marszałka województwa o wydanej decyzji.

4. Podmiot jest obowiązany informować ministra właściwego do spraw pracy o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego, mającego wpływ na odbywanie u niego służby zastępczej.

5. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi wykaz podmiotów, które uzyskały zgodę na odbywanie u nich służby zastępczej przez poborowych.

6. Minister właściwy do spraw pracy, w drodze decyzji administracyjnej, cofa zgodę na odbywanie służby zastępczej, jeżeli podmiot przestał spełniać wymogi określone w art. 2 ust. 2 i 3.

7. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz dokumenty, jakie mają być dołączone do tego wniosku. Wzór wniosku oraz załączone dokumenty powinny umożliwić uzyskanie niezbędnych informacji o statusie prawnym podmiotu, dotychczasowej działalności prowadzonej przez podmiot oraz ocenę, czy prowadzona przez podmiot działalność pozwala na skierowanie do niego poborowego celem odbycia służby zastępczej.

Art. 8. 1. Podmiot ujęty w wykazie, o którym mowa w art. 7 ust. 5, może wystąpić do marszałka województwa, z ofertą przyjęcia konkretnej liczby poborowych na określone stanowiska pracy.

2. Marszałek województwa zawiera z podmiotem umowę o wykonywanie pracy przez poborowego.

3. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wzór umowy o wykonywanie pracy przez poborowego, która powinna w szczególności wskazywać miejsce i stanowisko pracy poborowego oraz przyczyny rozwiązania umowy.

Art. 9. Podmiot jest obowiązany zapewnić poborowemu:

- 1) bezpłatne zakwaterowanie, jeżeli czas dojazdu najtańszym środkiem publicznego transportu zbiorowego kolejowego lub autobusowego przewidziany w rozkładzie jazdy, łącznie z przesiadkami, przekracza w

obie strony 2 godziny, licząc od stacji (przystanku) najbliższego miejsca odbywania służby zastępczej przez poborowego do stacji (przystanku) najbliższego miejsca pobytu; do czasu tego nie wlicza się dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której poborowy dojeżdża, oraz miejscowości, gdzie poborowy odbywa służbę zastępczą;

- 2) odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, dostarczane na zasadach określonych przepisami działu X ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁾);
- 3) możliwość korzystania z urządzeń socjalnych, na zasadach określonych dla pracowników zatrudnionych przez ten podmiot;
- 4) posiłki profilaktyczne i napoje, przyznawane na zasadach określonych przepisami wydanymi na podstawie art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, oraz inne posiłki, jeżeli poborowy odbywa służbę na stanowisku pracy, na którym u danego podmiotu przysługują pracownikom takie posiłki;
- 5) bilety na codzienny dojazd z miejsca pobytu stałego albo czasowego do miejsca pełnienia służby i z powrotem, z wyjątkiem przypadków, gdy bezpłatny przejazd zapewnia podmiot we własnym zakresie;
- 6) zwrot kosztów przejazdu najtańszym środkiem publicznego transportu zbiorowego kolejowego lub autobusowego po zakończeniu odbywania służby zastępczej do miejsca jego pobytu stałego albo czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

Rozdział 3

Przeznaczanie do służby zastępczej

Art. 10. 1. Orzeczenie o przeznaczeniu do służby zastępczej wydaje komisja wojewódzka do spraw służby zastępczej, zwana dalej „komisją wojewódzką”.

2. Komisję wojewódzką powołuje i odwołuje marszałek województwa. W skład komisji wchodzi przewodniczący komisji oraz członkowie komisji, w liczbie 5 do 7 osób.

Art. 11. 1. Poborowy, który został, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.²⁾), przeznaczony do odbycia zasadniczej służby wojskowej albo przeszkolenia wojskowego może złożyć wniosek o przeznaczenie go do służby zastępczej.

2. Wniosek powinien w szczególności zawierać:

- 1) oświadczenie o wyznawanych przekonaniach religijnych;
- 2) wskazanie w wyznawanej doktrynie religijnej podstawy wyłączającej możliwość odbywania służby wojskowej oraz wykazać rzeczywiste związki z wyznawaną doktryną religijną lub wskazać wyznawane zasady moralne, które pozostają w sprzeczności z obowiązkami żołnierza odbywającego służbę wojskową.

3. Poborowy, który złożył wniosek o przeznaczenie do służby zastępczej, do czasu jego ostatecznego rozstrzygnięcia, nie może być powołany do służby wojskowej.

Art. 12. 1. Wniosek o przeznaczenie do służby zastępczej poborowy składa na piśmie do właściwej komisji wojewódzkiej, za pośrednictwem marszałka województwa, najpóźniej w dniu doręczenia mu karty powołania do odbycia służby wojskowej.

2. Marszałek województwa zawiadamia pisemnie wojskowego komendanta uzupełnień o złożonym wniosku niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia przez poborowego wniosku.

3. Komisja wojewódzka wydaje orzeczenie w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust.1.

Art. 13. 1. Poborowemu i wojskowemu komendantowi uzupełnień, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia komisji wojewódzkiej, przysługuje odwołanie do komisji do spraw służby zastępczej, zwanej dalej „komisją”.

2. Komisję powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw pracy. W skład komisji wchodzi przewodniczący komisji oraz członkowie komisji, w liczbie 5 do 7 osób.

Art. 14. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb działania komisji wojewódzkiej i komisji, kwalifikacje wymagane od ich przewodniczących i członków oraz sposób dokumentowania działalności komisji wojewódzkiej i komisji, a także wzór orzeczenia w sprawie przeznaczenia do służby zastępczej. Rozporządzenie powinno uwzględniać konieczność zapewnienia szybkiego i sprawnego postępowania w sprawie, wykorzystanie istniejących struktur etatowych wojewódzkich urzędów pracy oraz takie utrwalanie czynności dokonywanych przez komisję wojewódzką i komisję, które umożliwi odtworzenie tych czynności i wykorzystanie dokumentacji w postępowaniu odwoławczym.

Art. 15. 1. Za udział w pracach komisji wojewódzkiej i komisji przysługuje wynagrodzenie.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje pracownikom wojewódzkich urzędów pracy, którzy wykonują czynności w komisji wojewódzkiej w ramach swoich obowiązków wynikających ze stosunku pracy.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, osób wchodzących w skład komisji wojewódzkiej i komisji, z uwzględnieniem rzeczywistego wkładu pracy i zaangażowania czasowego członków oraz ich kwalifikacji.

Art. 16. 1. Wniosek poborowego o przeznaczenie do służby zastępczej rozpatruje komisja wojewódzka w obecności poborowego, w terminie i miejscu określonym przez przewodniczącego komisji.

2. Jeżeli poborowy nie stawia się bez usprawiedliwionej przyczyny na posiedzenie komisji wojewódzkiej oraz nie zawiadomi jej, w terminie 7 dni od dnia, w którym miał być rozpatrzony wniosek, o przyczynie nieobecności, rozpoznanie wniosku poborowego o przeznaczenie do służby zastępczej następuje na kolejnym posiedzeniu komisji wojewódzkiej zwołanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym był wyznaczony pierwszy termin rozpatrzenia tego wniosku.

3. Orzeczenie komisji wojewódzkiej wraz z uzasadnieniem doręcza się poborowemu i wojskowemu komendantowi uzupełnień.

Art. 17. 1. Marszałek województwa zwraca poborowemu, na jego wniosek, koszty przejazdu najtańszym środkiem publicznego transportu zbiorowego kolejowego lub autobusowego do siedziby komisji wojewódzkiej i powrotu do miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące. Koszty te zwraca się na podstawie udokumentowanego oświadczenia osoby wezwanej, według zasad określonych w przepisach o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym.

2. Marszałek województwa wypłaca poborowemu, który nie otrzymał od pracodawcy wynagrodzenia za czas opuszczony z powodu wezwania na posiedzenie komisji wojewódzkiej, na wniosek poborowego, zryczałtowaną rekompensatę za utracone zarobki, za każdy dzień w wysokości $\frac{1}{30}$ minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679).

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w przypadkach wezwania poborowego przez marszałka województwa w sprawach związanych ze służbą zastępczą.

Rozdział 4

Kierowanie poborowego do odbycia służby zastępczej

Art. 18. 1. Marszałek województwa:

- 1) wydaje poborowemu kartę skierowania do odbycia służby zastępczej, zwaną dalej „kartą skierowania”;
- 2) kieruje poborowego do odbycia służby zastępczej, w miarę możliwości, do podmiotu mającego siedzibę w pobliżu jego miejsca pobytu stałego albo czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

2. Marszałek województwa kieruje poborowego do podmiotu i zawiadamia o tym pisemnie wojskowego komendanta uzupełnień.

3. Dniem skierowania poborowego do odbycia służby zastępczej określonym w karcie skierowania jest dzień stawienia się do tej służby.

4. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty skierowania. Wzór karty skierowania powinien zawierać termin i miejsce

stawienia się poborowego do odbycia służby zastępczej, a także pouczenie o skutkach uchylania się od obowiązku odbywania tej służby, o postępowaniu w przypadku utraty karty skierowania oraz o postępowaniu w razie niemożności stawienia się poborowego do służby z przyczyn zdrowotnych.

Art. 19. Komisja wojewódzka może uchylić orzeczenie o przeznaczeniu do służby zastępczej poborowemu uchylającemu się od przyjęcia karty skierowania. Przepisy art. 13 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 20. Marszałek województwa zapewnia poborowemu skierowanemu do odbycia służby zastępczej bezpłatny przejazd najtańszym środkiem publicznego transportu zbiorowego kolejowego lub autobusowego z miejsca jego pobytu stałego albo czasowego trwającego ponad 2 miesiące do miejscowości, w której ma odbywać tę służbę.

Art. 21. 1. Poborowy jest obowiązany stawić się do odbycia służby zastępczej w terminie i miejscu określonych w karcie skierowania.

2. Podmiot, u którego poborowy ma odbywać służbę zastępczą, jest obowiązany przyjąć go i zapewnić mu warunki wykonywania określonego w umowie rodzaju pracy.

3. Niestawienie się poborowego do odbycia służby zastępczej jest usprawiedliwione w przypadku choroby stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim.

4. O niemożności stawienia się do odbywania służby zastępczej poborowy zawiadamia podmiot w terminie 2 dni od dnia określonego w karcie skierowania.

5. Poborowy, po ustaniu przyczyny, o której mowa ust. 3, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić się do podmiotu i przedstawić zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające przyczynę niestawienia się do odbywania służby zastępczej.

6. W razie niestawienia się poborowego do odbycia służby zastępczej i niezawiadomienia o przyczynie niestawiennictwa, podmiot zawiadamia niezwłocznie marszałka województwa, prokuratora rejonowego i wojskowego komendanta uzupełnień.

7. Komisja wojewódzka może uchylić orzeczenie o przeznaczeniu do służby zastępczej poborowemu uchylającemu się od podjęcia tej służby. Przepisy art. 13 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 22. 1. Marszałek województwa, w drodze decyzji administracyjnej, odracza poborowemu, na jego wniosek, odbycie służby zastępczej ze względu na:

- 1) wybór na posła – na czas pełnienia mandatu;
- 2) kandydowanie do Sejmu – na czas trwania kampanii wyborczej;
- 3) konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny wspólnie z nim zamieszkałym, który nie ukończył 16 roku życia lub został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i do samodzielnej egzystencji, albo który ukończył 75 rok życia, jeżeli nie ma innego pełnoletniego członka rodziny bliższego lub równego stopniem pokrewieństwa obowiązane do sprawowania tej opieki, albo ze względu na obowiązek sprawowania opieki wynikającej z prawomocnego orzeczenia sądu – na czas sprawowania tej opieki, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 4) pobieranie nauki w szkole wyższej, jeżeli jest on studentem, albo pobieranie nauki w zakładzie kształcenia nauczycieli – na czas pobierania tej nauki, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym poborowy kończy 27 rok życia;
- 5) pobieranie nauki w szkole ponadgimnazjalnej, a do dnia 31 sierpnia 2008 r. także w szkole ponadpodstawowej – na czas pobierania tej nauki, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym poborowy kończy 23 rok życia.

2. Odroczenia odbycia służby zastępczej ze względu na pobieranie nauki udziela się także poborowym będącym alumnami wyższych seminariów duchownych, osobami zakonnymi (po profesji czasowej), nowicjuszami w zakonach albo słuchaczami szkół duchownych kościołów i związków wyznaniowych mających osobowość prawną – na czas pobierania tej nauki.

3. Odroczenia odbycia służby zastępczej można udzielić również ze względu na ważne sprawy osobiste lub rodzinne poborowego, a w szczególności związane z zaistnieniem trudnej sytuacji osobistej lub rodzinnej, które nie stanowią podstawy do udzielenia poborowemu odroczenia z tytułu sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem

rodziny, albo z powodu konieczności załatwienia spraw związanych z prowadzeniem przez poborowego przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolnego, albo innej działalności gospodarczej. Odroczenia nie udziela się, jeżeli spowodowałyby to nieodbycie służby zastępczej.

4. Odroczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, udziela się każdorazowo na czas określony we wniosku, nie dłuższy jednak niż 12 miesięcy.

5. Odroczenia, o którym mowa w ust. 3, udziela się tylko jeden raz w wymiarze od 3 do 12 miesięcy.

6. Skreślenie z listy studentów lub słuchaczy zakładu kształcenia nauczycieli albo wydalenie ze studiów lub zakładu kształcenia nauczycieli powodują utratę udzielonego odroczenia służby zastępczej z tytułu pobierania nauki.

7. Poborowy, któremu udzielono odroczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, po zakończeniu roku szkolnego lub akademickiego, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia kolejnego roku, przedstawia marszałkowi województwa zaświadczenie o ukończeniu poprzedniego albo rozpoczęciu nowego roku nauki.

8. Od decyzji marszałka województwa wydanej w sprawie odroczenia odbycia służby zastępczej przysługuje poborowemu odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.

Rozdział 5

Przebieg służby zastępczej

Art. 23. 1. Minister właściwy do spraw pracy może zawrzeć porozumienie z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych w sprawie szkolenia poborowych, przeznaczonych do odbycia służby zastępczej, w zakresie zwalczania klęsk żywiołowych.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, odbywa się w ośrodkach szkoleniowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych przez okres 6 tygodni przed dniem skierowania poborowego do odbycia służby zastępczej.

3. Okres szkolenia, o którym mowa w ust. 2, zalicza się do czasu trwania służby zastępczej.

Art. 24. 1. Poborowy odbywający służbę zastępczą nie pozostaje w stosunku pracy z podmiotem, u którego odbywa tę służbę.

2. Dniem rozpoczęcia odbywania służby zastępczej przez poborowego jest dzień, w którym stawiał się do odbycia tej służby.

3. Podmiot, u którego stawiał się poborowy w celu odbycia służby zastępczej:

- 1) zawiadamia o tym fakcie marszałka województwa oraz wojskowego komendanta uzupełnień;
- 2) zaznajamia poborowego z obowiązującym regulaminem pracy i z przepisami dotyczącymi odbywania służby zastępczej;
- 3) powierza poborowemu wykonywanie pracy po uprzednim przeszkoleniu go w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych, a także po uzyskaniu pozytywnych wyników wstępnych badań lekarskich.

Art. 25. 1. Do poborowych odbywających służbę zastępczą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy: o obowiązkach pracodawcy, obowiązkach pracownika, nagrodach i wyróżnieniach, karach za naruszenie porządku i dyscypliny pracy, o odpowiedzialności materialnej pracownika, świadczeniach przysługujących w okresie czasowej niezdolności do pracy, a także o czasie pracy oraz bezpieczeństwie i higienie pracy.

2. W razie śmierci poborowego odbywającego służbę zastępczą, członkom jego rodziny przysługuje odprawa pośmiertna na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, wypłacana przez podmiot.

Art. 26. 1. Poborowy odbywający służbę zastępczą nie może pełnić funkcji kierowniczej.

2. Na czas odbywania służby zastępczej ulega zawieszeniu członkostwo poborowego w związku zawodowym, którego był członkiem w dniu powołania do tej służby.

3. Poborowy odbywający służbę zastępczą może brać udział tylko w strajku, w którym uczestniczą wszyscy pracownicy zatrudnieni przez podmiot.

Art. 27. 1. Poborowemu odbywającemu służbę zastępczą przysługują z tytułu pełnienia tej służby:

- 1) świadczenia, o których mowa w art. 9;

2) świadczenie pieniężne w kwocie 640,00 zł miesięcznie.

2. Świadczenia wymienione w ust. 1 pkt 2 i w art. 9 pkt 1-5 nie przysługują za czas nieusprawiedliwionej nieobecności poborowego w pracy.

3. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, podmiot wypłaca co miesiąc. Marszałek województwa dokonuje zwrotu wypłaconego przez podmiot świadczenia pieniężnego.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb wypłaty świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a także sytuacje, w których poborowemu nie przyznaje się świadczeń z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy, z uwzględnieniem konieczności terminowej realizacji wypłat dla poborowych.

Art. 28. 1. Poborowemu odbywającemu służbę zastępczą przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 9 dni kalendarzowych w pierwszym roku służby zastępczej i 11 dni kalendarzowych w drugim roku służby, a poborowemu absolwentowi szkoły wyższej – w wymiarze 9 dni kalendarzowych.

2. Urlopu wypoczynkowego udziela się po odbyciu przez poborowego co najmniej 6 miesięcy służby, a poborowemu absolwentowi szkoły wyższej po odbyciu 3 miesięcy.

3. Jeżeli poborowy nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w całości albo w części z powodu czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, podmiot udziela niewykorzystanego urlopu w terminie późniejszym ustalonym z poborowym.

4. Za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przysługuje ekwiwalent pieniężny wypłacany ze środków własnych podmiotu, w wysokości 1/30 świadczenia pieniężnego za każdy dzień niewykorzystanego urlopu.

5. Poborowemu przysługuje urlop z tytułu honorowego krwiodawstwa w wymiarze jednego dnia za każde oddane 200 ml krwi.

Art. 29. 1. Poborowemu odbywającemu służbę zastępczą przysługuje zwolnienie od pracy w celu:

1) wykonania okresowych badań lekarskich i szczepień ochronnych;

- 2) osobistego stawienia się na wezwanie przed organem administracji publicznej, organem wymiaru sprawiedliwości albo ścigania karnego.

2. Poborowemu odbywającemu służbę zastępczą przysługuje zwolnienie od pracy w razie:

- 1) ślubu poborowego lub urodzenia się jego dziecka albo zgonu i pogrzebu małżonka poborowego lub jego dziecka, ojca, matki, ojczyma lub macochy – w wymiarze 2 dni;
- 2) zgonu i pogrzebu jego siostry, brata, teściowej, teścia, babki, dziadka, a także innej osoby pozostającej na utrzymaniu poborowego lub pod jego bezpośrednią opieką – w wymiarze jednego dnia.

Art. 30. 1. Podmiot zawiadamia niezwłocznie marszałka województwa o każdej nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy poborowego odbywającego służbę zastępczą.

2. Jeżeli poborowy jest niezdolny do odbywania służby zastępczej z powodu choroby, marszałek województwa może wystąpić do wojskowego komendanta uzupełnień o skierowanie tego poborowego do wojskowej komisji lekarskiej, w celu ustalenia zdolności do czynnej służby wojskowej.

3. Okresu nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy nie zalicza się do czasu odbywania służby zastępczej i czas jej odbywania przedłuża się o dni tej nieobecności.

Art. 31. 1. Poborowemu, na jego wniosek lub na wniosek marszałka województwa albo podmiotu, można zawiesić odbywanie służby zastępczej.

2. Zawieszenie odbywania służby zastępczej może nastąpić w razie:

- 1) rozwiązania umowy o wykonywanie pracy przez poborowego skierowanego do odbywania służby zastępczej, z przyczyn leżących po stronie podmiotu, jeżeli nie ma możliwości natychmiastowego skierowania poborowego do odbywania służby zastępczej u innego podmiotu;
- 2) zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności albo kary aresztu, wykonania kary ograniczenia wolności albo tymczasowego aresztowania poborowego;

- 3) wystąpienia z wnioskiem o ściganie karne poborowego uchylającego się od odbywania służby zastępczej;
- 4) niezdolności poborowego do odbywania służby zastępczej z powodu choroby;
- 5) stwierdzenia u poborowego odbywającego służbę zastępczą przeciwwskazań do wykonywania określonego rodzaju pracy, jeżeli nie ma możliwości natychmiastowego skierowania poborowego do odbywania służby zastępczej na innym stanowisku pracy albo u innego podmiotu;
- 6) niezapewnienia przez podmiot poborowemu odbywającemu służbę zastępczą bezpłatnego zakwaterowania, jeżeli ma możliwości natychmiastowego skierowania poborowego do odbywania służby zastępczej u innego podmiotu;
- 7) wystąpienia z wnioskiem o uchylenie służby zastępczej;
- 8) ważnych powodów osobistych poborowego.

3. Minister właściwy do spraw pracy rozstrzyga, w drodze decyzji administracyjnej, w sprawie zawieszenia odbywania służby zastępczej.

4. Zawieszenie odbywania służby zastępczej nie może spowodować nieodbycia tej służby przez poborowego, chyba że w okresie zawieszenia poborowy przekroczył określoną przepisami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej granicę wieku i z tego tytułu podlega przeniesieniu do rezerwy.

5. Okresu zawieszenia odbywania służby zastępczej nie wlicza się do czasu trwania tej służby.

6. Poborowego kieruje się do odbycia pozostałego okresu służby po ustaniu przyczyn, które uzasadniały jej zawieszenie.

7. W sprawach związanych z kierowaniem do odbycia pozostałego okresu służby zastępczej oraz stawieniem się do tej służby stosuje się przepisy art. 20-22.

Art. 32. 1. Jeżeli poborowy zaniedbuje swoje obowiązki, narusza ustalony przez podmiot porządek lub dyscyplinę pracy, podmiot może wystąpić do komisji wojewódzkiej o uchylenie orzeczenia o przeznaczeniu do służby zastępczej.

2. W sprawach o uchylenie orzeczenia o przeznaczeniu do służby zastępczej stosuje się odpowiednio przepisy art. 10, art. 13 i art. 16.

3. Poborowemu, któremu uchylono orzeczenie o przeznaczeniu do służby zastępczej, okresu odbytej służby zastępczej nie zalicza się do okresów służby pełnionej na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 33. 1. Dniem zwolnienia poborowego z odbywania służby zastępczej jest dzień, w którym upływa okres 18 miesięcy, a dla poborowych absolwentów szkół wyższych 6 miesięcy od dnia, o którym mowa w art. 24 ust. 2.

2. Poborowego zwalnia się ze służby zastępczej przed jej odbyciem w razie:

- 1) uznania go przez wojskową komisję lekarską za trwale albo czasowo niezdolnego do służby wojskowej;
- 2) konieczności sprawowania przez niego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, orzeka marszałek województwa, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek poborowego. Przepisy art. 22 ust. 1 pkt 3 i ust. 8 stosuje się odpowiednio.

4. Poborowego, który w ostatnim dniu odbywania służby zastępczej przebywał ze względu na stan zdrowia w zakładzie opieki zdrowotnej, zwalnia się ze służby w ostatnim dniu ustalonego czasu jej odbywania. Podmiot powiadamia o tym fakcie kierownika zakładu opieki zdrowotnej oraz poborowego.

5. Minister właściwy do spraw pracy może, w drodze decyzji administracyjnej, na udokumentowany wniosek poborowego odbywającego służbę zastępczą uzasadniony ważnymi względami osobistymi, zwolnić go z odbywania pozostałego okresu tej służby. Poborowy zwolniony w tym trybie jest przenoszony do rezerwy.

Art. 34. 1. Poborowego, który nie odbył służby zastępczej w pełnym wymiarze, kieruje się do odbycia pozostałego okresu tej służby po ustaniu przyczyn zawieszenia, jeżeli jest zdolny do służby wojskowej i nie zachodzą okoliczności uwzględniane przy udzielaniu odroczenia służby zastępczej, albo przenosi do rezerwy.

2. Poborowego, który odbył co najmniej 15 miesięcy służby zastępczej, nie kieruje się do odbycia pozostałego okresu tej służby i przenosi do rezerwy.

Art. 35. 1. Najpóźniej w ostatnim dniu odbywania służby zastępczej podmiot zawiadamia marszałka województwa i wojskowego komendanta uzupełnień o przebywaniu poborowego w:

- 1) szpitalu albo w innym zakładzie przeznaczonym dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych;
- 2) areszcie śledczym albo zakładzie karnym.

2. Podmiot, w terminie do 2 dni od dnia zwolnienia poborowego z odbywania służby zastępczej, zawiadamia o tym marszałka województwa i wojskowego komendanta uzupełnień.

3. Po odbyciu służby zastępczej poborowi są przenoszeni do rezerwy w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się do poborowych nie skierowanych do odbycia służby zastępczej, którzy:

- 1) ukończyli 28 lat życia;
- 2) będąc absolwentami szkół wyższych nie zostali skierowani do odbycia tej służby w terminie 18 miesięcy od ukończenia studiów albo, gdy bezpośrednio po ukończeniu studiów podjęli oni naukę na studiach doktoranckich prowadzonych w systemie studiów dziennych – w terminie 4 lat od dnia rozpoczęcia studiów doktoranckich.

Rozdział 6

Szczególne uprawnienia poborowych skierowanych do odbycia służby zastępczej

Art. 36. 1. W okresie między dniem doręczenia poborowemu karty skierowania a dniem zakończenia odbywania służby zastępczej stosunek pracy z nim nie może być przez pracodawcę wypowiedziany ani rozwiązany.

2. Jeżeli okres dokonanego przez pracodawcę lub przez poborowego wypowiedzenia stosunku pracy upływa po dniu doręczenia mu karty skierowania, wypowiedzenie staje się bezskuteczne. W tym przypadku rozwiązanie stosunku pracy może nastąpić tylko na żądanie poborowego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do umów o pracę zawartych na okres próbny. W razie upływu okresu próbnego po powołaniu poborowego do odbywania służby zastępczej umowę o pracę uważa się za zawartą na czas nieokreślony.

4. Umowa o pracę zawarta na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy ulega rozwiązaniu z upływem terminu określonego w umowie.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się, jeżeli pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika oraz w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy. W tych przypadkach rozwiązanie stosunku pracy następuje na zasadach ogólnych.

Art. 37. 1. Na wniosek poborowego, któremu doręczono kartę skierowania, pracodawca jest obowiązany udzielić mu zwolnienia od pracy na okres do 2 dni bez zachowania prawa do wynagrodzenia.

2. Pracodawca może, w przypadku określonym w ust. 1, wypłacić poborowemu wynagrodzenie za czas zwolnienia od pracy.

Art. 38. 1. Poborowemu, który w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby zastępczej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w dniu skierowania do służby zastępczej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia u tego pracodawcy w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

2. Poborowemu, który w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby zastępczej podjął pracę po raz pierwszy lub u innego pracodawcy niż ten, u którego był zatrudniony w dniu skierowania do tej służby, czas odbywania służby zastępczej wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabywania lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u tego pracodawcy, u którego podjął pracę.

3. Poborowemu, który podjął pracę po upływie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby zastępczej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą tylko uprawnienia w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej, a także uprawnienia emerytalno-rentowe.

4. Terminy określone w ust. 1 i 2 uważa się za zachowane, jeżeli poborowy nie mógł podjąć pracy z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się, jeżeli przepisy szczególne nie przewidują korzystniejszych uprawnień.

Art. 39. 1. Pracodawca, u którego był zatrudniony poborowy w dniu skierowania do odbycia służby zastępczej, jest obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz wynagrodzenia, jeżeli w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby poborowy zgłosił się do tego pracodawcy w celu podjęcia pracy. Niezachowanie tego terminu powoduje wygaśnięcie stosunku pracy, chyba że nastąpiło z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy.

2. Jeżeli pracownik uzyskał podczas odbywania służby zastępczej inne lub wyższe niż posiadane uprzednio kwalifikacje zawodowe, pracodawca może, na jego wniosek, zatrudnić go na stanowisku, które odpowiada nabytym kwalifikacjom.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W ramach powszechnego obowiązku obrony obywatele polscy są obowiązani do pełnienia służby wojskowej, służby w obronie cywilnej, odbywania przysposobienia obronnego, uczestniczenia w samoobronie ludności, pełnienia służby w jednostkach zmilitaryzowanych oraz do wykonywania świadczeń na rzecz obrony – na zasadach i w zakresie określonych w ustawie.”;

2) w art. 38:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 2 uchyla się pkt 3;

3) w art. 132 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wydatki z tytułu zasiłków, należności i opłat, o których mowa w art. 128, art. 128a i art. 131 ust. 1 pkt 1, są pokrywane z budżetu państwa w części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.”;

4) uchyla się dział VI.

Art. 41. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 i Nr 58, poz. 542) w art. 73 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W razie powołania nieletniego do zasadniczej służby wojskowej, zasadniczej służby w obronie cywilnej albo służby zastępczej, wykonywanie środków wychowawczych ustaje z mocy prawa.”.

Art. 42. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2000 r. Nr 26, poz. 319 i z 2002 r. Nr 153, poz. 1271) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ze względu na przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne obywatele mogą występować o przeznaczenie do służby zastępczej na zasadach i w trybie określonych w ustawie o służbie zastępczej.”.

Art. 43. W ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980, Nr 135, poz. 1146 i Nr 200, poz. 1679) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pracowników w okresie od dnia powołania ich do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej do dnia zwolnienia ich po odbyciu tych służb, a w razie odbywania zasadniczej służby wojskowej albo przeszkolenia wojskowego – ponadto do upływu 30 dni od dnia zwolnienia.”.

Art. 44. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.⁴⁾) w art. 21 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) świadczenia otrzymywane z tytułu odbywania:

- a) niezawodowej służby wojskowej lub jej form równorzędnych, z wyjątkiem służby okresowej lub nadterminowej,
- b) służby zastępczej

- przyznane na podstawie odrębnych przepisów,”.

Art. 45. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56, z późn. zm.⁵⁾) w art. 57 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) biletów kredytowych wydawanych osobom, o których mowa w art. 31 ust. 4, skierowanym w celu zatrudnienia w innej miejscowości,”.

Art. 46. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.⁶⁾) w art. 21 w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nie świadczących pracy w związku z odbywaniem służby wojskowej albo służby zastępczej,”.

Art. 47. W ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 72, poz. 802 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2002 r. Nr 76, poz. 676) w art. 2 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) powołania pracownika do czynnej służby wojskowej albo skierowania do odbycia służby zastępczej,”.

Art. 48. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) pracodawca - w stosunku do pracowników i poborowych odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek wychowawczy lub macierzyński wypłaca Zakład,”;

2) w art. 6 w ust. 1 w pkt 12, w art. 13 w pkt 11 i w art. 18 w ust. 4 w pkt 5 użyte w różnych przypadkach wyrazy „odbywających zastępcze formy służby wojskowej” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „odbywających służbę zastępczą”;

3) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12.”;

4) w art. 16:

a) w ust. 1 po pkt 16 stawia się przecinek i dodaje pkt 17 w brzmieniu:

„17) poborowych odbywających służbę zastępczą.”,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Składki na ubezpieczenie chorobowe podlegających temu ubezpieczeniu osób wymienionych w ust. 1 pkt 1-4, 7, 8 i 17 finansują w całości, z własnych środków, sami ubezpieczeni.

3. Składki na ubezpieczenie wypadkowe osób wymienionych w ust. 1 pkt 1, 3-8 i 17, osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz bezrobotnych pobierających stypendium finansują w całości, z własnych środków, płatnicy składek.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej finansowane są z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.”.

Art. 49. W ustawie z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe, ćwiczenia wojskowe, o ile nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu, oraz pełniący służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, a także kandydaci na żołnierzy zawodowych;”,

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) poborowi odbywający służbę zastępczą;”;

2) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2, 2a i 3, powstaje z dniem powołania lub skierowania do służby, a wygasa z dniem zwolnienia z tej służby.”;

3) w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-h i pkt 2a, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 6, 7 i 10.”;
- 4) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Za osobę pozostającą w stosunku pracy, w stosunku służbowym albo odbywającą służbę zastępczą składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza pracodawca, a w razie wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o których mowa w ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85, Nr 127, poz. 1088 i Nr 155, poz. 1287) – podmiot obowiązany do wypłaty tych świadczeń.”;
- 5) w art. 102 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W planie zdrowotnym dla służb mundurowych Minister Obrony Narodowej, Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych na podstawie analizy sytuacji zdrowotnej ubezpieczonych wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 2, 3-12 i członków ich rodzin, oraz jej uwarunkowań, wspólnie ustalają:
- 1) priorytety w zakresie zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych ubezpieczonych wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 2, 3-12 i członków ich rodzin;
 - 2) zakłady opieki zdrowotnej wykonujące zadania w zakresie zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych ubezpieczonych wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 2, 3-12 oraz świadczenia zdrowotne na rzecz tych ubezpieczonych związane z realizacją zadań z zakresu obronności i bezpieczeństwa państwa, z wyłączeniem świadczeń służby medycyny pracy.”;
- 6) w art. 103 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Funduszu, Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, Naczelnej Rady Aptekarskiej oraz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim powinien odpowiadać plan zdrowotny dla służb mundurowych oraz zakres danych niezbędnych do przygotowania tego planu, uwzględniając w szczególności potrzeby zdrowotne ubezpieczonych wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 2, 3-12 i członków ich rodzin oraz specyfikę zadań wykonywanych przez ubezpieczonych wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 2, 3-12.”.

Art. 50. Do spraw o skierowanie do służby zastępczej wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, a niezakończonych ostateczną decyzją albo prawomocnym orzeczeniem sądu, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 51. Umowy o wykonywanie pracy przez poborowych, zawarte w trybie art. 191 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia.

Art. 52. Pracodawcy, którzy uzyskali pozytywną decyzję na podstawie art. 189 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są ujęci w wykazie, o którym mowa w art. 7 ust. 5, przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679.

- 2) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały wymienione w przypisie 2.
- 4) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i 1691 i Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79.
- 5) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 675, Nr 113, poz. 984, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 6, poz. 65.
- 6) Zmiany tekstu ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019, Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444, Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387 i Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79.
- 7) Zmiany tekstu ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma zastąpić dotychczasową regulację zawartą w Dziale VI ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.). W przedmiotowym projekcie zamieszczono również rozwiązania prawne zawarte w aktach wykonawczych dotyczących służby zastępczej, które – w ocenie wnioskodawcy – powinny mieć swoje miejsce w ustawie. Wprowadzone zmiany w dziedzinie służby zastępczej wymuszają też nowelizacje licznych ustaw normujących wycinkowo kwestie związane z tą służbą.

Obowiązujące przepisy traktują, od strony formalnej, służbę zastępczą jako jeden ze sposobów realizacji powszechnego obowiązku obrony ojczyzny. Wychodząc z tego założenia wprowadzono jednolite regulacje zarówno dla żołnierzy, jak i poborowych pełniących służbę zastępczą. Dotyczy to głównie szeroko pojętej sfery świadczeń pracowniczych i socjalnych przysługujących żołnierzom i poborowym pełniącym służbę zastępczą. Obejmują one ochronę stosunku pracy przed powołaniem do służby i po zwolnieniu z niej oraz świadczeń pieniężnych związanych z uznaniem żołnierza (poborowego) za jedynego żywiciela rodziny i

świadczeń mieszkaniowych wynikających z art. 131 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeszcze istotniejszym argumentem przemawiającym za ustawowym wyodrębnieniem przedmiotowej materii jest zapis art. 85 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w którym jednoznacznie oddzielono służbę zastępczą od jakichkolwiek form służby wojskowej. Stąd też utrzymywanie w jednej ustawie tych wszystkich form realizacji konstytucyjnego obowiązku wydaje się być niewłaściwe. Również, z powodów konstytucyjnych, proponuje się w projekcie zawarcie wszystkich istotnych, nie wymagających częstych zmian, regulacji bezpośrednio w ustawie, z minimalną ilością delegacji do aktów wykonawczych. Odpowiada to obecnym trendom w zakresie tworzenia prawa.

W przedstawionym projekcie proponuje się wprowadzenie istotnych zmian merytorycznych w następujących obszarach:

- 1) świadczenia zdrowotne dla poborowych i członków ich rodzin będą realizowane na zasadach ogólnych określonych przepisami o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. Za takim rozwiązaniem przemawia generalne założenie przybliżenia sytuacji poborowych odbywających służbę zastępczą – do statusu pracowników, a nie żołnierzy,
- 2) zawęży się krąg podmiotów, u których może być pełniona służba zastępcza. Eliminuje się z niej bowiem wszelkie jednostki organizacyjne prowadzące działalność komercyjną. Intencją tej zmiany ma być wspomoczenie instytucji prowadzących działalność charytatywną i opiekuńczą, a także placówek i jednostek organizacyjnych użyteczności publicznej,
- 3) wcześniej omówiona zmiana pozostaje w ścisłym związku z odmiennym sposobem finansowania świadczeń otrzymywanych przez poborowych odbywających służbę zastępczą. Zakłada się, że świadczenia pieniężne będą pokrywane z budżetu państwa. Ich wysokość oraz fakt, że nie są one opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, pozwoli na odstępianie od dotychczasowych świadczeń socjalnych w postaci zasiłków na utrzymanie członków rodziny, świadczeń z tytułu obciążeń mieszkaniowych poborowego itp. Podmiot będzie obowiązany zaś do wszelkich świadczeń w naturze wskazanych w projekcie ustawy,

- 4) w projekcie uwzględnia się również fakt, że zadania dotyczące służby zastępczej będą w dużej mierze realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Stąd też propozycja, aby zadania te potraktować jako zlecone z zakresu działania administracji rządowej. Obecne uregulowanie tej kwestii wydaje się nie uwzględniać przejścia urzędów pracy z podległości administracji rządowej do samorządów, co nastąpiło z dniem 1 stycznia 2000 r.,
- 5) tworzy się, na szczeblu marszałka województwa i ministra właściwego do spraw pracy, komisje właściwe w sprawach orzekania o przyznaniu i uchylaniu służby zastępczej. W ocenie wnioskodawcy komisje te zapewnią bardziej kompetentne podejście do rozpatrywania wniosków w sprawach służby zastępczej, niż zajmujące się tym dotychczas powiatowe komisje poborowe, których zadaniem jest przede wszystkim uzupełnianie Sił Zbrojnych,
- 6) na wzór rozwiązań prawnych dotyczących odraczania służby wojskowej, w przedmiotowym projekcie proponuje się instytucję odraczania służby zastępczej. Jest to konsekwencja przeprowadzanego rozdziału między tymi służbami,
- 7) materia nową, do tej pory nieregulowaną ustawą, jest zawieszanie poborowym służby zastępczej. W projekcie proponuje się zamknięty katalog przesłanek, które mogą skutkować zastosowaniem tej instytucji prawnej,
- 8) w projekcie przewidziano również możliwość postępowania o uchylenie poborowemu służby zastępczej, jeżeli narusza on ustalony przez podmiot porządek lub dyscyplinę pracy.

Wiele zapisów ustawy ma charakter porządkujący i „czyszczący”. Skupia bowiem w usystematyzowany sposób regulacje do tej pory rozrzucone w różnych aktach prawnych. W zakresie nowelizacji innych ustaw dopasowuje je do rozwiązań przyjmowanych w przedstawianym projekcie.

Zaproponowane rozwiązania spowodują wzrost zainteresowania potencjalnych podmiotów ewentualnym zatrudnieniem u siebie, w ramach służby zastępczej, poborowych. Tym samym doprowadzi to do wyeliminowania patologii przejawiającej się w przenoszeniu takich poborowych do rezerwy bez odbycia służby zastępczej – z powodu braku możliwości zatrudnienia ich przez podmiot. Temu celowi ma służyć przejęcie przez Skarb Państwa głównego obciążenia finansowego w tym względzie, tj. świadczenia pieniężnego. Z drugiej

strony rozwiązanie to pozwoli na wsparcie personalne placówek typu hospicjum, domy dziecka, domy pomocy społecznej w ich, bez wątpienia, ważkiej społecznie działalności. Będzie więc jedną z form wspomagania przez państwo tych dziedzin społecznych.

Wejście w życie ustawy będzie obojętne dla aktywności działalności gospodarczej, gdyż nie jest z nią w żadnym przypadku związana. W pewnym stopniu natomiast ustawa może wpłynąć na sytuację na rynku pracy, przez czasowe „wchłanianie” niewielkich grup bezrobotnych skierowanych do służby zastępczej.

Przedmiotowy projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez marszałków województw. W większości nadesłanych opinii proponowali oni poszerzenie katalogu instytucji, w których poborowi będą mogli odbywać służbę zastępczą, w tym też o instytucje prowadzące działalność komercyjną. Zważywszy na ideę, aby służba ta finansowana była z budżetu państwa i stanowiła pomoc „w naturze” instytucjom nie prowadzącym działalności komercyjnej w zakresie szeroko pojętych świadczeń społecznych – takie poszerzenie stanowiłoby nieuzasadnione uprzywilejowanie niektórych podmiotów gospodarczych. Wiele uwag zostało uwzględnionych w aktualnej wersji projektu, a dotyczyły one głównie procedur związanych z kierowaniem do służby zastępczej i jej przebiegiem. Generalnie koncepcje zaprezentowane w projekcie uzyskały akceptację marszałków województw. Szczegółowe omówienie nadesłanych opinii zostało przeprowadzone w dniu 23 września 2002 r. na konferencji z udziałem przedstawicieli urzędów marszałkowskich.

Ponadto przedmiotowy projekt został przekazany do zaopiniowania, w ramach konsultacji społecznych, do organizacji określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234, z późn. zm.), tj. do: Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych i Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.), tj. Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Business Centre Club i Związku Rzemiosła Polskiego.

Projekt ten przekazano również w trybie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) do KIE w celu uzyskania wstępnej opinii o zgodności projektu z prawem europejskim. Zgodnie z opinią KIE projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiotowy projekt podlegał również opiniowaniu przez Radę Legislacyjną przy Prezesie Rady Ministrów. Rada zarekomendowała projekt do dalszych prac legislacyjnych.

Także Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2002 r. pozytywnie ustosunkowała się do projektu ustawy.

Ocena skutków finansowych wejścia ustawy w życie jest oparta na wyliczeniu świadczeń pieniężnych wypłacanych poborowym odbywającym służbę zastępczą, jakie będą pokrywane przez budżet państwa. Liczba poborowych średniomiesięcznie szacowana jest na 3500 osób. Biorąc za punkt wyjścia 80% minimalnego wynagrodzenia w 2003 r. w wysokości 640,00 zł, budżet państwa będzie obciążony miesięcznie kwotą 2 240 tys. zł, co w skali roku daje sumę 26 880 tys. zł. Ponadto należy uwzględnić pokrycie kosztów przejazdów poborowych, w części pokrywanej z budżetu ministra właściwego do spraw pracy, na kwotę 150 tys. zł oraz koszty związane z działalnością samorządu terytorialnego, a dotyczącą służby zastępczej, w wysokości 5 100 tys. zł. W efekcie koszty wejścia ustawy w życie, obciążające Skarb Państwa, należy wycenić na 32 130 tys. zł.

Należy podkreślić, że w aktualnym stanie prawnym wydatki na służbę zastępczą pokrywane z budżetu państwa nie są wiele mniejsze od podanej wyżej kwoty. Wynika to z faktu przeznaczenia około 23 000 tys. zł na pokrycie składek na ubezpieczenie społeczne finansowane ze środków, których dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, około 1 400 tys. zł na pokrycie świadczeń zdrowotnych dla poborowych (finansowane również przez MON), około 3 100 tys. zł na zasiłki dla poborowych ze środków, których dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Daje to łącznie kwotę około 27 500 tys. zł na rok 2003. Ponadto obecnie poborowi odbywający służbę zastępczą otrzymują świadczenia ze środków własnych pracodawców, którymi w przeważającej liczbie są jednostki sfery budżetowej (jednostki rządowe i samorządowe) lub finansowane ze środków publicznych (zakłady opieki zdrowotnej). Z przeprowadzonych analiz wynika, że na obecnym poziomie wydatki jednostek samorządu terytorialnego związane z obsługą służby zastępczej wynoszą ok. 1 800 tys. zł.

Uwzględniając powyższe stwierdzić należy, że dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa w 2004 r. z tytułu wejścia ustawy w życie nie powinny przekroczyć kwoty 2 800 tys. zł.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾
z dnia
w sprawie wzoru wniosku w sprawie wyrażenia zgody na odbywanie służby
zastępczej oraz dokumentów, jakie mają być załączone do tego wniosku.**

Na podstawie art. 7 ust. 7 ustawy z dnia o służbie zastępczej (Dz. U. Nr....., poz.....) zarządza się, co następuje :

§ 1.

Ustala się wzór wniosku w sprawie wyrażenia zgody na odbywanie służby zastępczej, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2.

Do wniosku, o którym mowa w § 1, należy załączyć:

- 1) kopię wpisu pracodawcy do odpowiedniego rejestru;
- 2) statut stowarzyszenia albo fundacji;
- 3) oświadczenie, że w stosunku do podmiotu nie jest prowadzone postępowanie karne lub skarbowe.

§ 3.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

MINISTER GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

UZASADNIENIE

Przedmiotowe rozporządzenie jest realizacją upoważnienia zawartego w art. 7 ust. 7 ustawy z dnia.....o służbie zastępczej (Dz. U. Nr....., poz.....).

Dotychczas problematyka związana z występowaniem przez zainteresowanych pracodawców o przyjęcie poborowych przeznaczonych do odbycia służby zastępczej nie była prawnie szczegółowo uregulowana. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze do niej ukształtowała się praktyka postępowania, która obecnie ma znaleźć swój prawny wyraz w przedłożonym rozporządzeniu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

wzór

WNIOSEK W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA ODBYWANIE SŁUŻBY ZASTĘPCZEJ

1. reprezentowany przezwyraża wolę
(nazwa podmiotu)
przyjęcia poborowego przeznaczonego do odbycia służby zastępczej – celem odbycia u niego tej
służby.
2. Siedziba podmiotu znajduje się w.....
(dokładny adres z kodem pocztowym, numerem telefonu i faksu)
3. Numer regonu podmiotu:.....
4. Przedmiotem działalności podmiotu jest:.....
5. Numer wpisu podmiotu do rejestru:.....
6. Poborowy będzie odbywał służbę na stanowisku:.....¹⁾
(nazwa stanowiska pracy i kod zawodu)
7. Kod podmiotu:.....²

¹⁾ Kod zawodu stanowi siedmiocyfrowy numer zawarty w II tomie „Klasyfikacji Zawodów i Specjalności”, wydanej na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 kwietnia 1995 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 48, poz. 253). W przypadku wątpliwości, jak zakwalifikować dany zawód, należy posłużyć się III tomem „Klasyfikacji Zawodów i Specjalności”, który zawiera szczegółowe opisy czynności dla poszczególnych grup zawodów. Kod ten wpisywany jest w druku ZUS ZUA – Zgłoszenie do ubezpieczeń /zgłoszenie zmiany danych osoby ubezpieczonej – w części X – inne dane o osobie zgłaszanej do ubezpieczeń – w polu 05.

²⁾ Kod podmiotu stanowi ośmiocyfrowy numer tworzony w następujący sposób:

- a) cyfry pierwsza i druga stanowią kod województwa określony w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów (Dz. U. Nr 103, poz. 652),
- b) cyfry trzecia i czwarta stanowią kod powiatu określony w załączniku do rozporządzenia, o którym mowa w lit. a,
- c) cyfry piąta i szósta określają formę działalności prawnej podmiotu według następującego wzoru:
01 - państwowa jednostka organizacyjna,
02 – samorządowa jednostka organizacyjna,
03 – publiczny zakład opieki zdrowotnej,
04 – stowarzyszenie,
05 – fundacja,
06 – jednostka organizacyjna kościoła lub związku wyznaniowego,
- d) cyfry siódma i ósma określają rodzaj działalności podmiotu według następującego wzoru:
01 – ochrona środowiska,
02 – administracja publiczna,
03 – ochrona zdrowia,
04 – pomoc społeczna,
05 – wymiar sprawiedliwości,
06 – opieka nad osobami niepełnosprawnymi i bezdomnymi,
07 - ochrona przeciwpożarowa.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia
w sprawie wzoru umowy o wykonywanie pracy przez poborowego.

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia o służbie zastępczej (Dz. U. Nr....., poz.....) zarządza się, co następuje :

§ 1.

Ustala się wzór umowy o wykonywanie pracy przez poborowego, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej
z dnia

wzór

UMOWA O WYKONYWANIE PRACY PRZEZ POBOROWEGO

W dniu r. zawarta została umowa pomiędzy Marszałkiem
Województwa (nazwa) reprezentowanym przez
..... (imię i nazwisko) a podmiotem (nazwa i adres podmiotu)
reprezentowanym przez (imię i nazwisko)
o następującej treści:

§ 1.

Podmiot zobowiązuje się przyjąć poborowego (imię i nazwisko) do
odbycia służby zastępczej od dnia
na stanowisku (nazwa stanowiska)

§ 2.

Miejscem wykonywania pracy przez poborowego jest
..... (adres miejsca wykonywania pracy)

§ 3.

Niniejsza umowa ulega rozwiązaniu w przypadku:

- 1) likwidacji lub upadłości podmiotu,
- 2) likwidacji stanowiska pracy, na którym zatrudniony był poborowy,
- 3) zawieszenia służby zastępczej poborowemu,
- 4) uchYLENIA poborowemu orzeczenia o przeznaczeniu do służby zastępczej,
- 5) zwolnienia poborowego ze służby zastępczej przed jej odbyciem,
- 6) odbycia służby zastępczej przez poborowego.

Podmiot

Marszałek Województwa

.....

.....

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest realizacją upoważnienia zawartego w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia o służbie zastępczej. Dotychczas zagadnienia mające być uregulowane przedmiotowym projektem zawarte są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2001 r. w sprawie wzoru umowy o wykonywanie pracy przez poborowego skierowanego do odbycia służby zastępczej i wzoru karty skierowania do służby zastępczej (Dz. U. Nr 127, poz. 1397).

Proponowany w załączniku do rozporządzenia wzór umowy zawieranej przez podmiot i marszałka województwa rozszerza jej treść w porównaniu do poprzedniej regulacji o dodatkowe przesłanki rozwiązania umowy o wykonywanie pracy tj. uchylenie poborowemu orzeczenia o przeznaczeniu do służby zastępczej oraz zwolnienie poborowego ze służby zastępczej przed jej odbyciem.

Wejście w życie rozporządzenia nie pociągnie za sobą dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾
z dnia
w sprawie wzoru karty skierowania do odbycia służby zastępczej.

Na podstawie art. 18 ust. 4 ustawy z dnia o służbie zastępczej (Dz. U. Nr....., poz.....) zarządza się, co następuje :

§ 1.

Ustala się wzór karty skierowania do odbycia służby zastępczej, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2.

Karty skierowania poborowego do służby zastępczej, wydane poborowym przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowują ważność.

§ 3.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

**MINISTER GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – praca, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest realizacją upoważnienia zawartego w art. 18 ust. 4 ustawy z dnia o służbie zastępczej. Dotychczas zagadnienia mające być uregulowane przedmiotowym projektem zawarte są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2001 r. w sprawie wzoru umowy o wykonywanie pracy przez poborowego skierowanego do odbycia służby zastępczej i wzoru karty skierowania do służby zastępczej (Dz. U. Nr 127, poz. 1397).

We wzorze karty skierowania do odbycia służby zastępczej, stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w porównaniu do dotychczas obowiązującego wzoru, dokonano niezbędnych aktualizacji związanych z wprowadzeniem terminu „podmiot” w miejsce „pracodawcy”.

Wejście w życie rozporządzenia nie pociągnie za sobą dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

(awers)

WZÓR

Seria N^o

(stempel organu kierującego)

Karta skierowania
do służby zastępczej

(imię)

(nazwisko)

(imię ojca)

(rok urodzenia)

jest obowiązany stawić się w

(nazwa i adres podmiotu)

w dniu r. w celu
odbycia służby zastępczej.

(podpis)

Potwierdzenie odbioru

Kartę skierowania do służby zastępczej z dnia
.....wystawioną przez

(nazwa organu kierującego)

dla Pana

(imię i nazwisko)

otrzymałem w dniu
podpis przyjmującego

Seria N^o

(stempel organu kierującego)

.....dniar.

Karta skierowania do służby zastępczej

Pan

(imię i nazwisko, imię ojca, rok urodzenia)

(miejsce zamieszkania – dokładny adres)

jest obowiązany stawić się

w

(nazwa i adres podmiotu)

w dniur. w celu odbycia służby zastępczej.

(podpis i pieczęć imienna organu kierującego)

(rewers)

Pouczenie

1. Niestawienie się poborowego do odbycia służby zastępczej w terminie określonym w karcie skierowania do służby zastępczej będzie usprawiedliwione tylko w przypadku niezdolności do pracy z powodu choroby, stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim. O niemożności stawienia się do odbycia służby zastępczej w wyznaczonym terminie poborowy zawiadamia podmiot w terminie dwóch dni od dnia wskazanego w karcie skierowania do służby zastępczej.
2. O utracie karty skierowania do służby zastępczej należy niezwłocznie zawiadomić organ kierujący. Utrata karty skierowania do służby zastępczej nie zwalnia poborowego od obowiązku stawienia się do odbycia służby zastępczej w określonym w tej karcie terminie i miejscu.
3. Poborowy, który nie zgłasza się do odbycia służby zastępczej w terminie i miejscu określonym w karcie skierowania do służby zastępczej albo w inny sposób uchyla się od odbywania służby zastępczej, podlega odpowiedzialności przewidzianej w Kodeksie karnym.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest realizacją upoważnienia zawartego w art. 18 ust. 4 ustawy z dnia o służbie zastępczej. Dotychczas zagadnienia mające być uregulowane przedmiotowym projektem zawarte są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2001 r. w sprawie wzoru umowy o wykonywanie pracy przez poborowego skierowanego do odbycia służby zastępczej i wzoru karty skierowania do służby zastępczej (Dz. U. Nr 127, poz. 1397).

We wzorze karty skierowania do odbycia służby zastępczej, stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w porównaniu do dotychczas obowiązującego wzoru, dokonano niezbędnych aktualizacji związanych z wprowadzeniem terminu „podmiot” w miejsce „pracodawcy”.

Wejście w życie rozporządzenia nie pociągnie za sobą dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DII/763 /2003/DPE-ap

Warszawa. 10.03. 2003 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o służbie zastępczej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-29-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

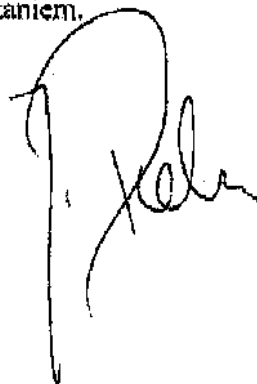
- I. Przedłożony projekt ustawy ma zastąpić dotychczasową regulację zawartą w Dziale VI „Służba zastępcza” ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. nr 21, poz. 205 z późniejszymi zmianami).
- II. Celem projektu jest m.in. określenie warunków udzielania i wysokości urlopów wypoczynkowych, a także urlopów z tytułu honorowego krwiodawstwa poborowym odbywającym służbę zastępczą. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 28 projektu, poborowemu odbywającemu służbę zastępczą przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze dziewięciu dni kalendarzowych w pierwszym roku służby zastępczej i jedenastu w drugim roku służby, a poborowemu absolwentowi szkoły wyższej – w wymiarze dziewięciu dni kalendarzowych.

III. Kwestie dotyczące minimalnego wymiaru urlopu uregulowane zostały w prawie Unii Europejskiej w przepisach Dyrektywy Rady 93/104/WE z dnia 23 listopada 1993 roku w sprawie pewnych aspektów organizacji czasu pracy (Dz.Urz. WE Nr L 307, 13.12.93). W świetle art. 7 ust. 1 ww. regulacji wspólnotowego prawa pochodnego, państwa członkowskie zobowiązane są do zapewnienia, iż każdy pracownik jest upoważniony do corocznego płatnego urlopu w wymiarze przynajmniej czterech tygodni (tj. 20 dni roboczych), zgodnie z warunkami nabywania prawa do urlopu i jego udzielania ustalonymi w ustawodawstwie i/lub praktyce krajowej. Powyższa regulacja obejmuje swoim zakresem podmiotowym sektory działalności, o których mowa w art. 2 Dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy zdrowia pracowników podczas pracy (Dz.Urz. WE nr L 183, 20.06.89), tj. wszystkie sektory działalności, zarówno publicznej, jak i prywatnej, z wyjątkiem sytuacji, w których specyficzny charakter pewnej działalności publicznej, jak sił zbrojnych, policji lub pewnej specyficznej działalności służb obrony cywilnej, w sposób nieunikniony są z nią sprzeczne. Istotne jest, iż ww. regulacje dotyczą pracowników, tj. osób zatrudnionych przez pracodawcę.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż poborowy odbywający służbę zastępczą nie pozostaje w stosunku pracy z pracodawcą, u którego odbywa tę służbę. Poborowy służby zastępczej nie jest zatem pracownikiem w rozumieniu ustawy - Kodeks pracy mimo, iż stosuje się w stosunku do niego niektóre jej przepisy, np. o karach za naruszanie porządku i dyscypliny pracy (art. 30 przedłożonego projektu ustawy). Należy zatem stwierdzić, iż regulacja art. 26 przedłożonego projektu ustawy pozostaje poza zakresem zastosowania Art. 7 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/104/EWG i - w konsekwencji - nie podlega analizie zgodności z zawartą w nim normą minimalnej ochrony pracownika.

IV. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy o służbie zastępczej nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem.

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Jerzy Hausner
Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej